

Alte Drucke

Pavli Castrensis In ... Codicis Partem Patauina[m]e Pr[a]electiones, Francisci Curtij, multorumq[ue]; qui hactenus Doct. incubueru[n]t Appendicibus ...

Paulus <Castrensis>

Lugduni, 1553

Si aduersus fiscum &c. Rubrica.

Nutzungsbedingungen

Die Digitalisate des Francke-Portals sind urheberrechtlich geschützt. Sie dürfen für wissenschaftliche und private Zwecke heruntergeladen und ausgedruckt werden. Vorhandene Herkunftsbezeichnungen dürfen dabei nicht entfernt werden.

Eine kommerzielle oder institutionelle Nutzung oder Veröffentlichung dieser Inhalte ist ohne vorheriges schriftliches Einverständnis des Studienzentrums August Hermann Francke der Franckeschen Stiftungen nicht gestattet, das ggf. auf weitere Institutionen als Rechteinhaber verweist. Für die Veröffentlichung der Digitalisate können gemäß der Gebührenordnung der Franckeschen Stiftungen Entgelte erhoben werden.

Zur Erteilung einer Veröffentlichungsgenehmigung wenden Sie sich bitte an die Leiterin des Studienzentrums, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

Terms of use

All digital documents of the Francke-Portal are protected by copyright. They may be downloaded and printed only for non-commercial educational, research and private purposes. Attached provenance marks may not be removed.

Commercial or institutional use or publication of these digital documents in printed or digital form is not allowed without obtaining prior written permission by the Study Center August Hermann Francke of the Francke Foundations which can refer to other institutions as right holders. If digital documents are published, the Study Center is entitled to charge a fee in accordance with the scale of charges of the Francke Foundations.

For reproduction requests and permissions, please contact the head of the Study Center, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

urn:nbn:de:gbv:ha33-1-150729

quid si ipsa mulier. tangam forte in d. l. j. & per Bar. in aut. si ca. p. de episc. & cle. & in l. precibus. de impu. & alijs substitu.

Se aduersus vsucapionem & c.

Rubrica.

Prescriptio que non est inchoata contra defunctum, non currit ipso iure contra mi-
noris. Prescriptio triginta annorum inchoata contra defunctum, cui minor successit, quod dor-
mitur ante minoris etate, & illa finita excusetur.
Prescriptio consentanea inchoata contra defunctum, currit contra minorem qui ei
successit sine reuocacione.
Prescriptio consentanea competat prescribenti, sed ille qui prescripsit habet uerum d. omnium,
aut ius directum.

Prescriptio te ad fundum & ad fructus perceptos ex fundo, iam sunt x. anni uel ultra,
quod non habeam necesse petere te condemnari ab ipsis fructus, sed possum petere
te condemnari ad restitutionem, quia non est uerisimile quod extent.

LEX VNICA.

Contra. Aduersus cursum prescriptionis. inchoantis contra defunctum cui mi-
nor successit: & completis contra ipsum minorem. mi-
nor restituit in integ. h. d. secundum intellectum glo.
ma. in si. q. est uerus reiectis alijs. & illa l. non cor-
rigit per l. si. in qui. cau. in integ. rest. non est neces. ubi dicitur qd
hodie minor ipso iure seruatur illatus aduersus cursum prescri-
ptionis, quia non currit ipso iure minori, sed incipit currere post
quod est maior. nā hoc habet locum in prescriptionibus non inchoa-
tis contra defunctum: sed inchoatis contra minorem, quia non inchoat.
sed si est inchoata contra defunctum, continuant cursum contra mi-
noris. & complentur alijs esset dicere qd dormiret durante minori
etate, quod regulariter non reperit iure ciuili, nisi in prescri. xxx.
an. inchoata contra defunctum cui successit: qd durante minori etate
non dormit: & non currit. & illa finita excusat ut in l. licet. circa si. j.
de prescri. xxx. an. & de hoc plenē no. in l. ei cui. ff. de mino. In
quantum uult dicit hic qd restituit in prescriptione legali: sed si ei
set conuentionalis & inchoata contra defunctum, curreret contra mi-
noris sine reuocacione: ut in l. Emilii. ff. de min. In j. glo.
magis: sed quasi dominum j. gl. non bene loquitur per prescriptio-
nem longi temporis acquirat dominum utile, non autē quasi dominum: ut no. in
aut. si. triennale. j. de bo. mat. licet p. vsucapione triennij acquirat
dominium directum. & ibi no. sed quasi dominum cōpetit ante prescriptionē
completā, & sic prescribenti. non autē illi qui prescripsit. ille enim ha-
bet uerum dominum, utile, uel directum: sed ille qd nondū prescripsit, sed
prescribit, quia habet titulū uel bonā fidē, dicitur habere quasi do-
minium: ut no. in l. postuissē. de dā. infe. quod facit cōpetere pu-
blicitati, non rei uendicionē: ut in toto tit. de publi. habet ergo
locū illa in vsucapione & prescriptione longi temporis. & illa, di-
citur uicarij, ut in toto tit. vsuca. ff. eo. In glo. ibi. [& not.] dicit
hoc quod loquitur in gl. emanauit timore contrarij de l. si. j. in quib.
cau. in integ. rest. non est neces. per quā uidebat non procedere hāc
linguam uult vsucapionē uel prescriptionē currere contra mi-
noris: quod est gl. corroborat per alia argumēta. sed solue ut in
l. glo. & per id quod s. dixi: quia omnino procedit in inchoanda
contra minorem: non autē inchoata contra defunctum, cui minor succes-
sit. In glo. quia tāto tēpore. i. triennij retineri non potest. Illa gl.
allegat ad unū. qd si ago contra te ad fundū. & ad fructus perce-
ptos ex fundo iam sunt x. anni. uel ultra, non habet necesse pete-
re te condemnari ad ipsos fructus: sed possum petere te condemnari
ad restitutionē, quoniam non est uerisimile qd extē: sed qd sint con-
sumpti, quia non tanto tempore possunt durare. licet ut plurimū
petatur condemnari ad fructus, si extant. & si non extant ad resti-
tutionem.

Si aduersus fiscum & c.

Rubrica.

Prescriptio utitur suo privilegio contra privilegium.
Quid in privilegio eodem privilegio?
Prescriptor Celsus de quibusque ausis recognoscit
Prescriptio potest dici longe minus iusto, licet non sit ultra dimidium iuste.

LEX I.

SI probus. Minor restituit etiā aduersus
fiscum: & tūc procurator celsaris vnā
cū p̄sede erit iudex. h. d. cū l. seq. cū primo dicto
cōcordat. l. in fraudē. s. si. ff. de iure fil. Et sic not.
q. privilegiatus utit suo privilegio: contra priuile-
giatū hic sunt privilegiati diuersis privilegijs. nā minor est pri-
uilegiatus ut restituat in integ. si legat. de fisco autē non reperitur

iure cautū qd in hoc sit priuilegiatus: licet
habeat alia privilegia. i. de tacita hypotheca
& ut p̄feratur alijs. De hoc tamē dicit ut no.
in l. reipu. j. quib. ex cau. ma. ¶ Quā aut sunt
priuilegiati eodē privilegio: an alter contra
alterū possit uti, ut vnus minor cū alio dicit
ut in l. uerū. s. si. cū l. seq. ff. de mino. & d. isto
brocardo dicit p. Cy. in aut. quas actiōes. s. de
sacr. ec. ¶ Contra secundū dictū. s. cōtra. l. ij. in
opp. q. solus procurator celsaris sine p̄sede sit
iudex inter fiscū & priuatū, etiā ipso iure: ut
j. ubi causā fil. ad fiscū. Sol. Cy. hic in addi-
tiōibus uidef distinguere, aut loquimur de
causis meri imperij, ut sunt causae crimina-
les, & de illis se nō impedit procurator celsa-
ris, sed solus p̄sēs. l. nec qe quā. in pri. ff. d. of.
procō. & j. ubi cau. fil. l. j. Aut loquimur de
causis mixti imperij, & tūc uterq. simul est
iudex, ita loquimur hic, nā resti. in integ. cum
expediat iudicis officio nobili, & ad priua-
tā utilitatē, est de imperio mixto ut no. in l.
iubere cauere. ff. de iur. om. iud. aut in cau-
sis merē iurisdicciōis simplicis, & in illis p.
curator celsaris solus est iudex inter fiscum
& priuatū, ut in d. l. ad fiscū. Adde qd est uerū in loco ubi dictus
procurator celsaris reperit, alijs p̄sēs erit iudex: ut j. de bo. va. l. si
vacat. l. i. x. & ibi no. per Bar. adde qd dicit j. in l. si. ¶ No. etiā l. j. dū
dicit pretiū longē minore iuncta gl. secundū d. Raph. q. pretiū
potest dici longē minus iusto, licet non sit ultra dimidiā iusti.

¶ Quando camera uendit bona rebellium, quod quilibet habens ius in talibus bonis
comparere debeat ante uendicionem factam: ad impediendum eam, & protestandum
ut hic. & si compareat post uendicionem, quod remedium habeat, & quis erit iudex
& num. 4.
¶ Quando camera uendit, quae sint necessaria ut ualeat uenditio? & non possit retractari,
etiā beneficio atatis.
¶ Si fiscus uendat rem minoris, tanquam debitoris: an ille minor poterit ex privilegio mi-
noris atatis restitui ad rescindendam uendicionem oblato debito ipsi fisco?

LEX III.

Dicto. ¶ Quando fiscus uendit rem minoris tanq̄
huius debitoris, non iuuat minor beneficio re-
stitutionis: nisi fraus intercesserit uel solēntas seruata
not. h. d. not. In tex. ibi, [nullam admittunt quāstionē]
hoc est dicere qd casus quem proponebat iste minor imperatori,
nō faciebat ad propositū edictū diui Marci. in quo cōtinetur qd
quā fiscus uendit rem alienā: & dñs non conqueritur infra quin-
quennij, emptor est securus. sed infra quinquennij si conquerit
& probat, potest ab emptore eā auocare, & emptor habet regres-
sum contra fiscū de euicciōe: sed si dñs esset minor, audiretur per-
petuo. nā illud edictum loquitur quādo fiscus uendit rem uel iurā.
Pone exemplū. si bona alicuius rebellis sunt confiscata, & fiscus
capit possessionem omnium, & uendit: tamen inter illas res quas
rebelles possidebant, erat quaedā possessio quae non erat iura, sed
mea. & fiscus illā uendit tanquā suā, si sum maior tpe uenditio-
nis, usq. ad quinquennij possum eā rescindere. si sum minor, per-
petuo, & hoc olim hodie per tit. j. de quadri. p̄scri. emptor statim
est securus. & nō pōt ab eo res auocari: sed ille qd erat dñs pōt age-
re contra fiscū usq. ad quinquennij ad recuperationē pretij. si autē
erat minor, dicit gl. qd usq. ad quadriennij pōt recuperare rem.
Doc. dicit cōtrariū. qd ad rem nō dat regressus nec intra quadriē-
nij, nec post: sed bene pōt agere contra fiscū etiā post quadriennij.
& in hoc differt a maiore. de hoc dicit ut no. per Cy. post Pet. in l.
neq. j. de resti. mili. ¶ Et sic not. magnū periculū qd camera uendit
bona rebellium: unde quilibet cōpareat ante uendicionē factam ad
impediendū eā ne fiat, & protestet qd talis possessio nō uendatur
qa est sua, & nō rebellis, & si hoc facit, & eo nō obstatē uendatur
poterit uendicionē per oīa retractare per l. singularē. ff. de resc. vē.
l. fundus. & j. de distrac. pig. l. si residuū, sed si ueniant post uēdi-
tionē, non habet remediū nisi cōtra camerā ad pretiū, sed in casu
quē proponebat ille minor imperatori. fiscus nō uēdiderat rem
ipsius minoris tāquā suā. s. fisci: sed tanquā ipsius minoris, ppter
debitū fiscale. in quo pater suus uel ipse tenebat. ¶ Quo catu ad
hoc ut uenditio ualeat, & nō possit retractari etiā bñficio atatis,
plura sunt necessaria: de quibus hic p. gl. Sed plenius per gl. j. de si.

¶ Longi temporis.
Adde auth. nisi d. ho.
ma. c. quicunque epi
scopus. xvj. q. iij. gl.
in c. vlti. xvij. q. vlt.
Doct. in c. ad aures.
de p̄scri.

¶ Privilegio. Adde
Bal. in auth. habira.
Cne fil. pro patre.
Cy. in l. quo tempo-
re. in vlt. col. C. de re-
sti. mi. Abb. in nono
no. c. auditis. de resti.
in integ. Pau. de Ca.
cōsti. cccxij. inci. vi-
so puncto supra scri-
pto.

¶ Imperij. An causae
meri & mixti impe-
rij possint delegari?
uide gl. in cle. j. de of-
fi. dele. Inn. in c. super
questionum. co. tit.
Bal. in l. j. in q. col. C.
ubi de cri. agi oport.
Lu. Ro. & Pau. de
Ca. in l. j. in q. ff. de
offic. eius cui man.
est iur.

Pauli de Castro Prima super Codice.

a Et aduerte diligenter. Adde q hoc dictum Pau. de Ca. alleg. do. Bar. soz. i suo cōsili. q inci. & eleganter & subtiliter. col. h. in contrariū tamen alle. i. ex in l. fundus. ff. de rescin. vend. & tex. hic in l. h. & qd ibi bar. Bal. & Ang. vbi sit differentia an agatur adueri? fisci. & erit iudex procurator cæsar. an aduersus priuatum & erit iudex ptes pro uincitæ. & tenet Bal. in l. si minori. C. de iur. fil. l. x. & videtur casus in l. vnica. C. d. 4 vñ. reri fil. l. x. & ibi a hoc tenet gl. & sic a quando attribuitur iurisdicção procuratori cæsar. aliquando prædici & sic ordinario. sed pro concordia idem d. Bart. in d. cōsili. dicit q possumus dicere q ambo habeant iurisdicção. l. procurator cæsar. & ptes p uincitæ. & sic ordinarius & alleg. ita tenet d. lo. de pla. in d. l. vnica. C. de ven. re. fil. & sic dicitur vtri que attributā iurisdicçãoem demonstrati uē: prout habetur in l. i. ff. de off. cōsili. & in l. i. C. de off. ptes. vr. & in auct. habita & ibi declarantur rā Bal. & Sal. C. ne si. pro pa. Vel scdō q possumus dicere: prout dicit præfatus d. lo. de pla. in d. l. si minori vbi dicit qd quando agitur cōtra emptorē. nō solū cōrā prædici q est iudex inter priuatos. l. i. h. & iij. C. si vñ. pi. aga. sed etiā corā procuratore cæsar. qui est iudex inter fisci & priuatum vt probatur hic in l. i. & h. vel inter duos priuatos. quorū alter habet causam a fisco ad cuius defensionē se offert fisci. & dicit q illa lex reddit in hoc singularis. vide licet q licet priuilegiatus superueniens ad defensionē emptoris pro euicçãoe rei venditæ nō immutet forum rei. nec trahat actōrē ad forū ipsius auctoris. l. venditor. ff. de iud. tamē secus est in fisco. qui superueniens ad defensionē vñditoris trahit actōrē ad forū suū. i. corā procuratore cæsar. Bura.

& ita videtur declarare Bar. in l. pe. j. de fi. instr. & iur. hastæ fisci. sed si res nō esset vñdita. licet ppter vectigal nō solutū fuisset con fiscata: restitueretur in integ. vt ff. de min. l. si ex causa. §. si in com missum. & si esset pupillus. audiretur ipso iure sine restitutione vsque ad xxx. dies. vt in l. Imperatores. §. j. ff. de publi. Tene menti. quia quotidiana sunt illa. & declarata male hic per doctores.

instr. & iur. hastæ fisci. l. j. lib. xij. & j. de præ scrip. xxx. an. l. j. quorum si aliquid deest. vñ ditio ipso iure non valet. & potest reuocari etiam per maiorem sed hic deficiebant duo l. solēntas subhastationis. etiā quia fuit vendita minus iusto pretio dolo & fraude interueniente. ideo poterat ille minor nō ex priuilegio minoris etatis. sed de iure cōi ab emptore rem auocare. soluēdo tñ debitū ipsi fisco. et fisco tenebatur emptori de euicçãoe Poterit etiā soluere ipsi emptori illud i quo tenebatur fisco: quia potest quis soluere creditori creditoris sui. l. si opera. de doli exce. & hoc si ille emptor tam soluerat pretiū fisco. per ea q nō. §. q me. cau. l. iij. in glo. mag. Et aduerte diligenter. quia tex. hic circa si ibi dum dicit [si aditus rationalis nñ. &c.] videtur velle q tunc inter dñm vendicantem rem. & emptorem. & sic inter duos priuatos sit iudex procurator cæsar. q est notā dñ si quis emat a camera cōis rem alicuius pro debito fiscali: & postea cōueniatur a do mino: tanquā vñditio fuerit male facta corā potestate. pōt emptor petere se remitti ad iudices camere: qui tenēt locū procuratoris cæsar. & isti erūt iudices. Calus est hic notabilis & singularis. vnde volēs retractare talē venditiōē. bene cogitet qualiter poterit obtinere. si illi qui vñdiderūt rē habēt esse iudices in retractatione vñditiois. Oportet ergo q habeat ius clarissimū. ad hoc vt illi veniant cōtra factū propriū. vel suorum antecessorū. Sed hic quæro: qd si omnia requisita interuenerūt hoc casu. sed facta venditiōe cōpareat aliquis dicens rem venditā fuisse sibi obligatā. & ideo nō potuisset vendi in sui præiudiciū? Respōdeo debuit hoc dicere tēpore quo subhastatur: si hoc nō dixit. nō debet audiri si subhastationes sciuit vel scire potuit. quia censet ius suū remississe. casus est notabilis. j. de rem. pig. l. si hypothecas. & est spāle in vñditioē q fit p fisci vt ibi no. per gl. in l. sicut. §. nō videt. ff. qui. mo. pig. vel hy. lo. secus si fieret per aliu etiā illo iocū. & patētē. vt in illo tex. & sic not. tu Paduan. q qñ emis a camera cōis rem al terius pro debito fiscali cū solēntatibus requisitis. nō habes necesse facere cridas q durēt p annū scdm formā statutū noui Paduan. q illud habet locū qñ fieret vñditio p alio debito quā fiscali: vel qñ ipse dñs venderet. sed sufficit tibi ad excludendū oēs. q nullus tpe subhastatiōis cōparuit ad cōtradictiōē: aliās esset secus. vt s. dixi. sed qd si ille debitor erat minor. an poterit ex priuilegio minoris ætatis restitui ad rescindendā vñditioē nē oblato debito ipsi fisco? Gl. hic vñ dicere q nō. dñ dicit [i qua vñditioē nec maiores. nec minores iuuātur.] In cōtrariū facit j. si ppter publicas pñsitatiōes. l. fin. Breuiter si fuit requisitus minor cū tutore vel curatore vt solueret debitū fiscale. & nō soluit. & sic est cōstitutus in mora: amplius nō audiet. ita debet intelligi ista gl. alias secus. q non esset in mora. & ita pcedit l. cōtraria. q not.

Si aduersus creditorem. &c. Rubrica.
LEX I.
Vm & ipse Minor q petit se restituere aduersus creditorem fœneratiū. restitui: nisi creditor probet ipsum fore esse cōi locupletiorē ex pecunia mutuata. h. d. cū l. seq. scdm cōm in telle cōi gl. & doc. Et est spāle in oditi fœneratorū q sufficit minori petiti restitutiō nē aduersus eū allegare & pbare se fuisse minorē tpe mutui facti. Itē allegare q pecunia non fuit versa in suā vtilitatē: sed p dñm. tñ nō habet pbare necesse. sed potius cōtra creditor habet necesse pbare cōtrariū. licet secus sit regulr. q minor debet pbare nō solū minorē ætatē: sed etiā læsionē: vt in l. nā & postea. §. si minor. ff. de iure iur. & de materia harū l. habetur ff. de min. l. patri pro filio. §. si pecuniā. qui loquit in creditore nō fœneratio. sufficit: notabilis l. est. Sed oppo. q nō sit speciale oditi vñditiōis. vt habeat necesse pbare pecuniā versam in vtilitatē minoris. cū idē sit in alijs nō vñditiōis: vt j. de pñdi. min. l. si pñdi gl. hoc nō soluit. sed remittit ad ibi no. sed plenius dicit gl. s. de i. int. resti. l. si quorū verba Bar. hic trāscripsit. & nō fecit mētionem de eis: & etiā fuerunt verba lac. bu. dic vt in dictis locis plenē no.

Si minor ab hereditate se abstineat. Rub.
LEX I.
Ivos. Filius qui se nō immiscuit hereditati paternæ nō indiget restitutione. cum sit tutus ipso iure aduersus creditores hereditarios: sed si se immiscuit. vel bonorum posses. agnouit. & sit læsus. potest restitutionē in integ. petere aduersus aditionē. h. d. In tex. ibi: [nō immiscuisti. subaudi ex parte] se veltacitē capiēdo bona hereditaria. sed tacuisti. per aliquos fortē annos. & nō fuisti protestati q non intendebatis obligari huic hereditati: vel creditoribus hereditarijs. vnde propter hoc creditores cōueniebāt vos. tāquā tacitē volueritis hereditatē acceptasse. eo maxime quia eratis filij. & si filius. ergo hæres. Imperator dicit. q si non apparet vos immiscuisse. ista taciturnitas & omisio protestatiōis. nō noceret vobis. q quia veritas nō indiget adminiculis verborū. & ad hoc semper allegatur ista l. & veritas apparet eo ipso q nō probatur contrariū: quia pro negatiua præsumitur. Sed contra de l. j. §. qui sunt in potestate. ff. si quis omis. cau. test. vbi dicitur q filius statim mortuo patre in cuius erat potestate. vel it nolit efficitur hæres ipso iure. Nec ob. beneficium q habet a pratore. vnde possit substituere. quia hoc nō facit quo minus de iure ciuili etiam de l. xij. tab. insigatur sibi hereditas cōi inuito. So. illud est verū quo ad nudū nomen. & etiam quantū ad vtilitatē. vt decedēs etiam ignorās sibi hereditatē delatam. eam transmittat ad quoscūq hæredes: vt plenē no. in l. ex militari. §. si de testa. mili. & etiam cōfirmantur tabule pupillares. & dationes tutorū. vt hic. & in l. si filius qui patri. de vul. & pup. nō quantum ad hoc vt obligetur creditoribus hereditarijs cū effectu. nisi se immiscuerit. & hoc vult illa l. & istud propter beneficium prætoris q cōcedit sibi vt abstinere possit sicut quilibet volūtarius hæres propter q beneficium redactus est ad instar emācipati: vt in l. nam nec emancipatus de le. j. Ideo si creditores conuenirēt filium. & filius cōpareret. nō tamē apparet q cōparuerit vt hæres. nec creditores probauerūt institutionē. non habent intentionē eorū fundatā propter hoc solum q ille erat filius: & propter quod deberet illis solui. & hoc voluit glo. in l. si cum dotem. §. transgrediamur ff. sol. ma. & per Doc. in l. necessarij ff. de acqui. hæredi. & p hoc est expedita gloss. quæ est hic. q Dicunt quidam per hanc legem quod hodie filius abstinentendo se ab hereditate paternā. non tenetur hæres nomine: cum habeat beneficium abstinenti ab ista l. in periali. quæ pōt facere ipsum desinere esse hæredem: vt no. in l. in substitutiōne filij. ff. de vul. & pup. licet prætor per suū edictū nō potuerit. vt instr. de bo. pos. §. quos aut: sed veritas est in contrariū: quia illa l. non intendit dare præter abstinenti de nouo. sed refert & fundat se in potestate datā ab edictio prætoris. Idem esset in instituto: nisi expressē diceret contrarium nam de illa opinione multa mala sequuntur. & perderetur existentia sui hæredis cum